

Nr 5.

1F

Ankom till riksdagens kansli den 10 februari 1939 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av stadsplanelagen den 29 maj 1931 (nr 142).

Genom en den 25 november 1938 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 19, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

om ändring i vissa delar av stadsplanelagen den 29 maj 1931 (nr 142).

Härigenom förordnas, att 20, 57, 63, 64 och 82 §§ stadsplanelagen den 29 maj 1931 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

20 §.

Inom område — — — avsett ändamål.

Har med avseende å visst område jämlikt 14 § beslut meddelats eller på sätt i 15 § sägs fråga väckts om antagande eller ändring av stadsplan eller stomplan, eller har enligt 16 § förbud meddelats mot nybyggnad inom område, för vilket stadsplan eller stomplan antagits eller beträffande vilket föreläggande enligt 4 eller 12 § givits om upprättande eller ändring av sådan plan, äger Konungens befallningshavande i den utsträckning, som föranledes av omständigheterna, meddela förbud mot åtgärd, varom i första stycket sägs. Förbud, som nu sagts, skall lända till efterrättelse utan hinder av förd klagan.

57 §.

Konungen äger — — — av omständigheterna.

Föreligger fråga — — — Konungens befallningshavande.

Har enligt första stycket meddelats nybyggnadsförbud, eller är fall för handen, som i andra stycket avses, skall vad i 20 § andra stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Närmare bestämmelser — — — av Konungen.

63 §.

Nybyggnad må — — — avsett ändamål.

Å byggnadsmark — — — mot tomtindelningen.

Beträffande område, som ingår i byggnadsplan, skall vad i 20 § andra stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

64 §.

Föreligger fråga — — — Konungens befallningshavande.

Är fall, som i första stycket avses, för handen, skall vad i 20 § andra stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

82 §.

Råder, då — — — annorledes förordnar.

I fall, som i första stycket avses, skall vad i 20 § andra stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1939.

I fråga om de skäl som ligga till grund för förslaget får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Enligt 20 § stadsplanelagen den 29 maj 1931 är det förbjudet att inom område, som ingår i stadsplan eller stomplan, vidtaga schaktning, fyllning, trädfällning eller annan därmed jämförlig åtgärd, såvida åtgärden uppenbarligen är av beskaffenhet att kunna väsentligt försvåra områdets användande för avsett ändamål. Beträffande område, för vilket icke fastställts stadsplan eller stomplan, finnes icke någon motsvarande bestämmelse.

Önskemålet att ett tillämnat ordnande av bebyggelsen icke skall försvåras genom olämpliga åtgärder har emellertid i annat avseende tillgodosetts även vad angår vissa områden av sistnämnda slag. Principiellt gäller sålunda förbud mot nybyggnad i strid ej blott mot fastställd stadsplan eller stomplan utan även mot utomplansbestämmelser, som fastställts för stad eller stadsliknande samhälles ytterområden. Beträffande den egentliga landsbygden finnes motsvarande förbud mot nybyggnad i strid mot fastställd byggnadsplan eller mot fastställda utomplansbestämmelser. — Redan ett tillämnat ordnande av bebyggelsen inom ett område kan föranleda uppkomsten av förbud mot nybyggnad inom området. Har fråga uppkommit om bildande av ett municipalsamhälle för sagda ändamål, äger sålunda länsstyrelsen i avvaktan på frågans slutliga avgörande utfärda förbud att utan särskilt tillstånd verkställa nybyggnad inom området för det blivande municipalsamhället. Det ankommer sedan på Kungl. Maj:t att vid frågans avgörande meddela det förbud mot nybyggnad inom orten, som föranledes av omständigheterna. Inom stad eller stadsliknande samhälle kan förbud mot nybyggnad utverkas hos länsstyrelsen så snart förslag väckts om antagande eller ändring av stadsplan, stomplan eller utomplansbestämmelser för visst område. Antagandet av ett dylikt förslag medför även förbud mot nybyggnad utan tillstånd av länsstyrelsen; förbudet gäller till dess frågan om förslagets fastställelse prövas. Vad angår den egentliga landsbygden kan länsstyrelsen, då fråga fö-

religger om upprättande av byggnadsplan för visst område eller om ändring i sådan plan, meddela förbud att utan särskilt tillstånd verkställa nybyggnad inom området. — Slutligen må erinras därom att, i den mån underställt förslag till stadsplan, stomplan eller utomplansbestämmelser såsom för stad icke vinner fastställelse, Kungl. Maj:t kan för viss tid meddela erforderligt byggnadsförbud, ävensom att Kungl. Maj:t vid föreläggande om upprättande eller ändring av stadsplan eller stomplan äger meddela sådant förbud.

Det nu framlagda lagförslaget innebär, att Konungens befallningshavande skall äga utfärda förbud mot schaktning och dylika åtgärder, som avses i nuvarande 20 § stadsplanelagen, redan på ett tidigare stadium än nu är fallet. Bestämmelse härom har upptagits i ett andra stycke av nämnda paragraf. Härunder falla i första hand ej blott områden, för vilka beslut om antagande eller ändring av stads- eller stomplan fattats av stadsfullmäktige men frågan om fastställelse ännu ej hunnit prövas (14 §), utan överhuvud varje område, beträffande vilket fråga om antagande av stads- eller stomplan eller ändring därav är väckt och följaktligen förbud mot nybyggnad kan meddelas (15 §). Vidare höra härunder områden, för vilka Kungl. Maj:t vägrat fastställelse å beslutad stads- eller stomplan men förordnat om nybyggnadsförbud eller ock meddelat dylikt förbud i samband med föreläggande att upprätta stadsplan eller stomplan (16 §).

Motsvarande skall enligt förslaget gälla även för stadsliknande samhällen å landet, beträffande vilka nybyggnadsförbud utfärdats i anslutning till förordnande om tillämpning av stadsplanelagens bestämmelser för stad eller fråga uppkommit angående sådant förordnande (57 §), samt — vad angår den egentliga landsbygden — områden, som ingå i byggnadsplan eller beträffande vilka fråga uppkommit om upprättande av sådan plan (63 och 64 §§). Slutligen föreslås ett likartat stadgande för områden, där enligt övergångsbestämmelserna i 82 § nybyggnadsförbud råder.

Utskottet har vid sin granskning av det framlagda lagförslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får alltså hemställa,

Utskottet.

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 februari 1939.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter, Eskhult, Ewerlöf, Gärde, Karl Johan Olsson, Emil Andersson**, *Brandt* och *Caap**;

från andra kammaren: herrar *Bergquist, Lindqvist* och *Lindmark*, fru *Östlund* samt herrar *Ryberg, Olsson* i *Mellerud*, *Gezelius* och *Berg**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.